

Karlo Mikelştedter

Category: Filosofiýa, Goşgular, Kitapcy, Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Karlo Mikelştedter

KARLO MIKELŞTEDTER

Karlo Mikelştedter, asly ýewreý italýan ýazyjysy, filosof.

1887-nji ýylyň 3-nji iýunynda Gorisiýada baý ýewreý maşgalasynda dünýä indi. Kakasy Albert Mikelştedter Gorisiýa kitaphanasynyň guramaçylyk toparynyň başlygy bolansoň, Karlonyň çeper edebiýata bolan ilgezikligi güýçli boldy. Ejesi Emma Koen Lusatto bolsa onuň watansöýüji we maşgalasyna wepaly perzent bolup ýetişmegi üçin elinden gelenini etdi. Çagaka öte bezzat bolan we içini gepledip ýören Karlo Gorisiýa şäherindäki ýokary okuw jaýyny tamamlansoň, giň dünýägaraýyşly ýaş ýigide öwrüldi. Döredijilik ukyby we suhangöýligi mese-mälim öňe saýlanan Mikelştedter Florensiýada grek, latyn dillerini öwrenip başlaýar. Antiki filosofoýanyň ynandyryjylygy we ritorikasy boýunça diplom işini goran Mikelştedter gozgan meselesiniň üstünde beýlekilerden düýpgöter tapawutly we döredijilikli görnüşde işledi.

1909-njy ýylda Gorisiýa dolanyp barýar. 1910-njy ýylyň güýzünde, 17-nji oktýabrda diplom işiniň gapdalyndan "Ynandyryjylyk we ritorika" («Убеждение и риторика» / "La Persuasione e la Rettorica") eserini hem ýazyp gutardy. Şol gün agşam Mikelştedter bolýan otagyna girip sapaňça bilen özüni atdy. Ol aradan çykansoň şahyryň hossarlary we dost-ýarlary Gorisiýanyň kitaphanasynda saklanyp galan ýazgylaryny toplam, kitap görnüşinde neşir etdirdiler.

1912-nji ýylda «Dialogo della salute» ady bilen Ženewada goşgular ýygyndysy hem neşir edilýär

■ Mikelştedteriň pelsepewi garaýşy

Mikelştedteriň pelsepewi garaýşyny kesgitlemek juda kyn. Çünki onuň biwagt we ýaş ölümi zerarly kimlerden täsirlenmeleri alandygyny seljermek we pelsepewi ugruny kesgitlemek aňsat bolmandyr.

Şeýle-de bolsa, Mikelştedteriň ruhy dünýäsinde adaty durmuş formalarynyň ýoklugyny, onuň üçin ýönekeý durmuşyň diýseň içgysgynçdygyny, howaýy keýpi-sapalara we şahsy bähbide kowalaşandygyny, adamy toruna salýan aýşy-eşret hudaýyna (ýagny, şeýtana) uýandygyny görmek bolýar.

Filosoflar ony häzirki zaman ekzistensial filosofiýanyň başyny başlaýjy hasap edýär.

Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly